

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Anders Chydenius -säätiö

Toimintakertomus 2007

Säätiö on pyrkinyt tekemään Anders Chydeniusta tunnetuksi avoimen talouden ja avoimen hallinnon edistäjänä - julkisuusperiaatteen ja klassisen liberalismiin osalta jopa kansainvälisesti merkittävänä uranuurtajana. Säätiö on kehittänyt toimintaansa hallituksen edellisenä vuonna tekemien strategisten linjausten mukaisesti.

Vuonna 2007 Anders Chydenius -säätiön toiminnan painopisteinä olivat Chydeniuksen kootut teokset -hankkeen jatkaminen, tietämisen vapauden päivän vieton käynnistäminen, pro gradu -apurahatoiminnan käynnistäminen sekä osallistuminen Suomen itsenäisyyden juhluvuoden toteutukseen (kesäseminaari, julkaisu).

Ensimmäistä kertaa vietettävän "tietämisen vapauden päivän" seminaari ja erityisesti Chydenius-mitalin luovutus **Linus Torvaldsille** toivat säätiölle runsaasti julkisuutta, mikä on omalta osaltaan lisännyt kiinnostusta Chydeniusta ja säätiön tavoitteita kohtaan.

Tieteellisen työn tukeminen ja Kootut teokset

Säätiö on tukenut tavoitteitaan edistävää tieteellistä työtä.

Pro gradu -apurahat

Toimintavuonna säätiö käynnisti apurahatoiminnan jakamalla pro gradu -apurahoja yliopisto-opiskelijoille. Apurahaa sai hakea Anders Chydeniusta tai hänen toimintaympäristöään koskevaan historiantutkimukseen tai tutkimukseen, joka kohdistui Anders Chydeniuksen tärkeinä pitämiin kysymyksiin tämän päivän yhteiskunnassa. Etusijalla olivat markkinatalouden vapaus ja vastuu sekä hallinnon avoimuus ja tietämisen vapaus (Freedom of information).

Neljä 1000 euron apurahaa myönnettiin seuraaville henkilöille:

- *Jonas Ahlskog*, Åbo Akademi, Aatehistoria: Vapaakauppaideologian hyödyntäminen orjakaupan lakkauttamisen legitimoimisessa britti-imperiumissa 1788-1807
- *Johanna Nuojua*, Oulun yliopisto, Tietojenkäsittelytiede: Yhdyskuntasuunnittelu ja

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

kansalaisten osallistumismahdollisuudet

- *Krista Sormunen*, Helsingin kauppakorkeakoulu, Kansainvälinen liiketoiminta: Yritysten yhteiskuntavastuu monimutkaisten ja globaalien toimitusketjujen oloissa
- *Kirsi Juva*, Helsingin yliopisto, Valtiotieteet: Suomalaisten yritysten edunvalvonta Euroopan unionissa.

Kootut teokset

Vuonna 2007 keskeisin hanke tieteellisen työn tukemisessa oli Anders Chydeniuksen koottujen teosten tieteellinen toimitustyö. Kyseessä on viisivuotinen hanke Anders Chydeniuksen koottujen teosten julkaisemiseksi niin alkukielellä, suomenkielisenä käännöksenä kuin englanninkielisenä valikoimana. Julkaisutyö palvelee sekä tutkimusta että sitä yleistä kiinnostusta, jota Chydeniuksen ajatuksia kohtaan on niin Suomessa, Ruotsissa kuin eri puolilla maailmaa. Hanke on merkittävä kansalliskirjallisuuden julkaisutyö.

Säätiö toteuttaa hankkeen vuosina 2006 - 2010 yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen ja Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen kanssa. Säätiö vastaa erityisesti yksityisen rahoituksen hakemisesta yhteensä 888.700 euron kustannusarviolle. Hankkeen toteutumista seuraa ohjausryhmä ja toimitustyötä tukee toimituskunta, joita johtaa säätiön puheenjohtaja.

Toimitustyö on edennyt kaikilla eri sektoreilla: arkistotutkimukset, digitointi, käännös, tutkimus ja kommentointi. Englanninkielisen laitoksen käännöstyö on varsin pitkällä: sille etsitään ulkomaista kustantajaa, jonka kautta kansainvälinen levitys sujuisi vaivattomasti.

Muu julkaisutoiminta

Säätiö jatkoi julkaisujen tuottamista. Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi säätiö julkaisi kirjan, jossa pohditaan kosmopoliittisesta ajattelustaan tunnetun Anders Chydeniuksen ja kansallisvaltion aatetta edistäneen J.V. Snellmanin perintöä globalisaation aikakaudella. Artikkelit perustuvat Snellman 200 -juhlavuoden seminaarissa Kokkolassa viime vuonna pidetyn seminaarin puheenvuoroihin.

Kirjan nimi on "***Suomalaisia vai maailmankansalaisia? Chydenius, Snellman ja globalisaatio***". Tutkija Pertti Hyttisen toimittama kirja julkistettiin hallituksen kesäkokouksen yhteydessä Kokkolassa 10. kesäkuuta. Esipuheen on kirjoittanut ***Paavo Lipponen***. Teosta on jaettu yhteistyökumppaneille ja kirjastoille. Kirjan sähköinen versio on nähtävissä säätiön verkkosivuilla.

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Kesäseminaari

Säätiö järjesti yhteistyössä Oskari Tokoi -seuran, eduskunnan, opetusministeriön, Kokkolan ja Kannuksen kaupunkien ja Keski-Pohjanmaan liiton kanssa **Suomen ja suomalaisen parlamentarismien 90-vuotisjuhlaseminaarin: Tokoin ja Chydeniuksen perinnöllä tulevaisuuteen** Kokkolassa ja Kannuksessa 11.6.2007 klo 13 - 20. Seminaari oli osa Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlavuoden valtakunnallista ohjelmaa. Onnistuneessa seminaarissa oli osallistujia n. 150 henkilöä. Kokkola-salissa ja Tokoi-salissa järjestetyn seminaarin ohjelma oli seuraava:

AVAUSSANAT

- Valmistelutoimikunnan puheenjohtaja, kansanedustaja *Jutta Urpilainen*
- Opetusministeriön valtiosihteeri *Stefan Johansson*

ANDERS CHYDENIUS JA VAPAUDENAJAN POLIITTINEN KULTTUURI

- Dosentti, filosofian tohtori *Joachim Mickwitz*

OSKARI TOKOI POLIITIKKONA ITSENÄISTYMISEN MURROKSESSA

- Dosentti, valtiotieteiden tohtori *Eino Ketola*

TOKOI-MONOLOGI

- *Toni Kangas*

TOKOIN JA CHYDENIUksen PERINTÖ TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA JA EUROOPASSA

- Suomen Pankin pääjohtaja, ent. Euroopan komission jäsen *Erkki Liikanen*

KOMMENTTIPUHEENVUORO

- Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan varapuheenjohtaja *Jyrki Kasvi*

PÄÄTÖSSANAT

- Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen pj, kaupunginjohtaja *Antti Isotalus*

TERVETULIAISSANAT

- Kannuksen kaupunginjohtaja *Terttu Korte*

EDUSKUNNAN JUHLAVUODEN TERVEHDYS

- varapuhemies *Johannes Koskinen*

NÄKÖKULMIA TOKOIN ELÄMÄNTYÖHÖN

- Oskari Tokoi -seuran tervehdys, puheenjohtaja *Manu Kumpulainen*

- Ote näytelmästä "Nousee kuin liekki"

Tietämisen vapauden päivä

Säätiö käynnisti toimintavuonna suomalais-ruotsalaisen "tietämisen vapauden päivän" viettämisen pohjoismaisen julkisuusperiaatteen kunniaksi. Säätiön edellisenä vuonna tekemän aloitteen mukaisesti päivää alettiin viettää Ruotsi-Suomen painovapausasetuksen (2.12.1766) vuosipäivänä 2. joulukuuta.

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Tietämisen vapauden päivän seminaari

Säätiö järjesti yhteistyössä Helsingin Sanomain säätiön kanssa tietämisen vapauden päivän seminaarin 30. marraskuuta klo 12-14 Päivälehdessä museossa Helsingissä. simmäinen Chydenius-foorumi joulukuun alussa Helsingissä. "Tietämisen vapaus tänään" -seminaarin ohjelma oli seuraava:

Avaussanat

Janne Virkkunen, hallituksen puheenjohtaja, Helsingin Sanomain Säätiö

Julkisuusperiaatteen haasteet

Tuija Brax, oikeusministeri

Sananvapaus ja media

Niklas Ekdal, pääkirjoitustoimituksen esimies, Dagens Nyheter

Paneelikeskustelu

kansanedustaja Heidi Hautala

päätoimittaja Matti Kalliokoski

professori Olli Mäenpää

Päätössanat

Anders Chydenius -säätiön puheenjohtaja Gustav Björkstrand

Tilaisuutta kunnioitti läsnäolollaan presidentti **Mauno Koivisto**. Seminaarin puheenjohtajana toimi asiamies **Juha Mustonen** ja paneelikeskustelun vetäjänä hallituksen jäsen **Kristiina Kourou**. Seminaarissa oli osallistujia n. 60. Järjestäjien yhteisen arvion mukaan tilaisuus onnistui niin hyvin, että perinnettä kannattaa jatkaa.

Chydenius-mitalin luovutus

Tietämisen vapauden päivän johdosta säätiö päätti myöntää Chydenius-mitalin "kansainvälisesti merkittävästä toiminnasta Chydeniuksen avoimuusperiaatteiden hyväksi". Ensimmäisenä vuonna säätiö halusi kiinnittää huomiota avoimuuden merkitykseen elinkeinoelämässä ja innovaatioiden kehittämisessä. Linux-käyttöjärjestelmä on ollut urauurtava esikuva avointen innovaatioiden toimintamalleille. Näillä perusteilla säätiö on yhdessä Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen kanssa päättänyt myöntää mitalin Linux-käyttöjärjestelmän kehittäjälle **Linus Torvaldsille**.

Luovutustilaisuus järjestettiin 14. joulukuuta ravintola Ostrobotnian juhlakerroksessa Chydenius-kabinetissa. Mitalin luovuttivat säätiön hallituksen puheenjohtaja **Gustav Björkstrand** ja Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen puheenjohtaja **Antti Isotalus** yhdessä varapuhemies **Johannes Koskisen** kanssa. Tiedotustilaisuuteen (klo 11-12) osallistuivat mm. Reuters, Helsingin Sanomat, Taloussanomat, Keskipohjanmaa-lehti,

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Uutispäivä Demari, Kokkola-lehti, Österbottningen-lehti, STT, YLE-TV, MTV3 ja Radio Vega. Lounastilaisuuteen (klo 12-13) kutsuttiin säätiön yhteistyökumppaneita, joista paikalla Forum Virium Helsingin johtaja **Jarmo Eskelinen**, varapuhemies Johannes Koskinen ja presidentti **Mauno Koivisto**.

Tiedotus, yhteistyö ja verkostoituminen

Säätiö on käyttänyt www.chydenius.net -kotisivujaan tiedotus- ja julkaisukanavanaan. Verkkosivujen kautta on säätiön postituslistalle rekisteröitynyt tähän mennessä 77 henkilöä. Myös säätiön julkaisut on sivuilta saatavissa sähköisessä muodossa. Lisäksi säätiö on tiedottanut tiedotusvälineille toiminnastaan. Merkittävä tiedotuksellinen haaste oli Chydenius-mitalin luovutus.

Säätiön ympärillä toimivaa asiantuntija- ja yhteistyöverkostoa on laajennettu. Kesäseminaarin osalta yhteyksiä tiivistettiin opetusministeriön ja eduskunnan suuntaan yhteistyössä Oskari Tokoi -seuran kanssa. Tietämisen vapauden päivän toteuttamiseksi yhteistyön käynnistäminen Helsingin Sanomien Säätiön kanssa oli merkittävä avaus. EU-keskustelun edistämiseksi yhteistyötä tehtiin Euroopan kulttuurisäätiön Suomen osaston kanssa. Merkkivuosi 1809 -hankkeen merkeissä säätiö on tiivistänyt yhteyksiä Svenska Litteratursällskapet, Ruotsin Helsingin-suurlähetystön, Hanasaaren suomalais-ruotsalaisen kulttuurikeskuksen, Dagens Nyheterin (Ruotsi), Sitran ja valtioneuvoston kanslian kanssa.

Hallinto

Hallituksen kokoonpano on vuonna 2007 ollut seuraava:

Gustav Björkstrand	puheenjohtaja
Sverker Gustavsson	varapuheenjohtaja
Martti Eurola	jäsen
Antti Isotalus	jäsen
Asmo Kalpala	jäsen
Kristiina Kouros	jäsen
Raimo Sailas	jäsen
Sinikka Salo	jäsen
Krister Ståhlberg	jäsen

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Erovooroisia jäseniä olivat vuonna 2007 Kokkolan kaupungin nimeämät Sinikka Salo ja Antti Isotalus sekä säätiön hallituksen itsensä valitsema Kristiina Kouros. Heidät nimettiin uudelleen hallitukseen.

Hallitus on kokoontunut kolme kertaa. Vuosikokous pidettiin 20.2.2007 Espoossa. Asiamiehenä on toiminut VTM Juha Mustonen. Tilintarkastajina ovat toimineet Mikael Forss (HTM) ja Kai Karjaluo ja varatilintarkastajina Sirpa Pihlajaniemi (HTM) ja Veli Vatanen.

Talous ja varainhankinta

Säätiön tilikausi oli 50.208,62 € voitollinen. Säätiö käynnisti toimintavuonna useita uusia toimintoja, joiden käynnistäminen edellytti taloudellista panostusta.

Verohallitus päätti 5.3.2007 myöntää verovapauden myös vuosina 2007-2011 säätiölle osoitetuille lahjoituksille. Säätiö on jatkanut varainhankintaa, jonka tavoitteena on ollut lahjoitusten saaminen sekä toiminnan tukemiseen että pääoman kartuttamiseen.

Säätiö on saanut toimintavuonna seuraavat lahjoitukset Kootut teokset - hankkeelle:

Kokkolan kaupunki	10.000
Suomen Pankki	10.000
Riksbankens jubileumfond	40.815,43
Kungl. vitterhetsakademien	32.829,94
Yhteensä	93.645,37

Säätiö on saanut toimintavuonna seuraavat lahjoitukset säätiön toimintaan:

Kokkolan kaupunki (vuosiavustus)	15.000
Pohjolan Voima	2.000
Metso	1.000
Tietoenator	2.000
Yhteensä	20.000

Säätiön säädepääoma (40.000 €) on sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin. Kun pankkitilillä oli vuoden vaihteessa 87.505,88 euroa, säätiön kokonaisvarallisuus vuoden lopussa oli 121.199,50 €.